

642.21.06.2010

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

SG
[Handwritten signature]

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București, România
Telefon: (+40-1) 313-2531; Fax: (+40-1) 312-5480
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosare nr.1357A/2010 și nr.1368A/2010

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. **7979** / **17-06-2010**

SENATUL ROMÂNIEI
SECRETAR GENERAL
Nr. XXXV **2742**
Data **18.06.2010**

Domnului
MIRCEA DAN GEOANĂ
Președintele Senatului

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. **I. 2006**
Data **17.06.2010**

ora 1510

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.820 din 7 iunie 2010 prin care Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a constatat că Legea lustrăției, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 este neconstituțională.

Vă asigurăm, Domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

În temeiul dispozițiilor art.261 alin.2 din
Codul de procedură civilă și ale art.1 din
Hotărârea Plenului Curții Constituționale
nr.8 din 8 iunie 2010, semnează

PREȘEDINTE,

[Handwritten signature]
Ion Predeșcu

R O M Ȃ N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarele nr.1357A/2010 și nr.1368A/2010

DECIZIA NR.820
din 7 iunie 2010

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii lustrăției,
privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru
persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al
regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989**

Pe rol se află soluționarea obiecțiilor de neconstituționalitate asupra dispozițiilor Legii lustrăției, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, formulate de un grup de 29 de senatori și de un grup de 58 de deputați, în temeiul art.146 lit.a) din Constituție.

Curtea, având în vedere că obiecțiile de neconstituționalitate, care formează obiectul Dosarelor nr.1357A/2010 și nr.1368A/2010, au conținut identic, dispune conexarea Dosarului nr.1368A/2010 la Dosarul nr.1357A/2010, care este primul înregistrat.

I. Cu adresa nr.2380 din 25 mai 2010, Secretarul general al Senatului a trimis Curții Constituționale, în temeiul dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și al art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea privind neconstituționalitatea Legii lustrăției, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului

comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, formulată de un grup de 29 de senatori.

La sesizare s-a anexat lista cuprinzând semnăturile a 29 de senatori, autori ai sesizării de neconstituționalitate. Potrivit acestei liste, autorii sesizării de neconstituționalitate sunt următorii: Sorin Constantin Lazăr, Ion Toma, Ioan Chelaru, Vasile-Cosmin Nicula, Dan-Coman Șova, Gheorghe Pop, Gheorghe Marcu, Trifon Belacurencu, Nicolae-Dănuț Prunea, Viorel Arcaș, Laurențiu-Florian Coca, Ioan Mang, Daniel Savu, Gavril Mîrza, Ion Rotaru, Elena Mitrea, Constantin Tămagă, Șerban-Constantin Valeca, Radu-Cătălin Mardare, Nicolae Moga, Marius-Sorin-Ovidiu Bota, Adrian Țuțuianu, Titus Corlățean, Ecaterina Andronescu, Lia-Olguța Vasilescu, Alexandru Cordoș, Toni Greblă, Gheorghe Saghian și Florin Constantinescu.

La sesizare a fost anexată, în copie, Legea lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.6723 din 26 mai 2010 și formează obiectul Dosarului nr.1357A/2010.

Autorii sesizării susțin că prin legea contestată, denumită în continuare “Legea lustrației”, sunt înfrânte, în principal, prevederile constituționale ale art.1 alin.(3), art.11 alin.(2), art.16 alin.(1), art.20 alin.(2), art.23, art.37, art.41 alin.(1) și art.53, precum și prevederile art.8, art.10, art.11 și art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție, ale art.19, art.20 și art.21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale

art.19 și art.25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, în esență, pentru următoarele motive:

Legea lustrației excedează prevederilor constituționale ale art.37 alin.(1) coroborate cu cele ale art.16 alin.(3) și art.40 alin.(3), prin aceea că prevede o nouă situație care ar justifica restrângerea dreptului de acces în funcțiile publice, situație care însă nu este prevăzută de art.53 din Constituție. Chiar dacă s-ar admite posibilitatea restrângerii dreptului de a accede în funcțiile publice pe criteriul apartenenței în anumite funcții ale nomenclaturii comuniste, se ridică problema proporționalității și a eficienței juridice a unei astfel de măsuri în condițiile adoptării sale la peste 21 de ani de la căderea regimului comunist. Or, așa cum s-a reținut și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, acest temei nu mai este suficient pentru a justifica efectul preventiv al restricției, în condițiile trecerii unei perioade de timp atât de îndelungate din decembrie 1989. Astfel, apare ca necesară verificarea altor elemente, în special participarea persoanelor vizate de măsurile de lustrație la acte concrete de răsturnare a regimului democratic. Promovarea Legii lustrației atât de tardiv aduce atingere deosebit de gravă însăși esenței statului de drept, pe care se întemeiază statul roman, conform art.1 alin.(3) din Constituție. Astfel, această lege încalcă cerințele de previzibilitate ale normei juridice, instituind totodată o limitare a dreptului de a fi ales, pe temeiul unei culpabilizări generale având la bază criteriul simplei apartenențe în structurile unui regim care, la momentul funcționării sale, era în concordanță cu prevederile constituționale și legale aplicabile în statul român. Faptul că ineligibilitatea destinatarilor Legii lustrației se bazează pe angajamentul lor din trecut, iar nu pe comportamentul lor actual, aduce atingere prezumției de nevinovăție instituită în art.23 alin.(11) din Constituție.

În continuare, autorii sesizării susțin că Legea lustrației instituie, în mod evident, o discriminare între cetățenii români în ceea ce privește accesul în funcțiile publice, numite și electiv, pe criteriul apartenenței la partidul comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, după 21 de ani de la căderea regimului totalitar, în condițiile actualului context istorico-politic, în care nu sunt semnalate amenințări la adresa ordinii democratice și nici nu există riscul reinstaurării vechiului regim.

Legea lustrației contravine prevederilor constituționale ale art.11 alin.(2) și art.20 referitoare la supremația instrumentelor juridice internaționale ratificate de România în materia drepturilor omului. Această lege aduce atingere unei serii de acte internaționale care instituie drepturi și libertăți pe care statul român se obligă să le garanteze, după cum urmează:

- Art.19, art.20 și art.21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care proclamă dreptul fiecărei persoane de a participa la conducerea treburilor publice ale țării, dreptul de a avea acces în condiții de egalitate la funcțiile publice, dreptul la opinie și exprimare, precum și libertatea de întrunire și asociere pașnică;

- Art.19 și art.25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care consacră dreptul de a fi ales și, respectiv, numit în funcțiile publice în condiții de egalitate, cât și protecția împotriva discriminării pentru opiniile exprimate, inclusiv cele politice;

- Art.8, art.10, art.11 și art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin care se consacră dreptul la respectarea vieții private și de familie, libertatea de exprimare, libertatea de întrunire și de asociere, interzicerea discriminării, precum și art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție, care proclamă dreptul de vot și dreptul de a fi ales în funcțiile electiv publice.

Problema lustrației administrative și a interdicției drepturilor electorale ale foștilor lideri comuniști și ale membrilor aparatului statului totalitar comunist a fost dezbătută de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în acest sens fiind spețe relevante, precum Cauza *Sidabras și Dziautas contra Lituaniei*, Cauza *Rainys și Gasparavicius contra Lituaniei*, Cauza *Zdanoka contra Letoniei* și Cauza *Janis Adamsons contra Letoniei*.

În aceste cauze, Curtea, analizând interdicțiile adoptate de aceste state ale fostului bloc comunist, interdicții similare celor cuprinse în Legea lustrației, a constatat incompatibilitatea acestora cu prevederile convenționale menționate, prin încălcarea cerințelor de proporționalitate ce se impun respectate ori de câte ori se aduce o restrângere a drepturilor prevăzute de Convenție. Astfel, adoptarea tardivă a legii, la peste 21 de ani de la căderea comunismului, nu este proporțională cu scopurile legitime pe care se presupune că le urmărește.

De asemenea, autorii sesizării susțin că Legea lustrației încalcă condițiile stabilite prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996 relativă la măsurile de desființare a moștenirii fostelor regimuri totalitare comuniste, măsurile de lustrație nefiind compatibile cu un stat de drept și democratic decât dacă sunt respectate toate aceste condiții. Astfel, măsurile de lustrație ar fi trebuit să ia sfârșit cel mai târziu la 31 decembrie 1999, deoarece la acea dată noile regimuri democratice ar fi trebuit să fie consolidate în toate țările care au fost anterior supuse unui regim totalitar comunist. Adoptarea legii lustrației la peste 21 de ani de la reinstaurarea democrației în România este o măsură în vădită disproporție cu scopurile urmărite și încalcă, în mod flagrant, înseși valorile democrației pe care dorește să o protejeze.

În fine, Legea lustrației contravine art.2 și art.4 din Convenția nr.111/1958 a Organizației Internaționale a Muncii privind nediscriminarea în muncă și în profesie, art.1 alin.(2) din Convenția nr.122/1964 a Organizației Internaționale a Muncii privind politica de ocupare a forței de muncă, precum și art.E din partea a V-a a Cartei sociale europene revizuite, în sensul în care instituie discriminare în ceea ce privește dreptul la muncă, în condiții de liberă alegere a muncii, fără deosebire de opinii politice, printre altele.

Autorii sesizării apreciază că o reglementare precum Legea lustrației este inadmisibilă, în condițiile în care se bazează pe o prezumție de vinovăție colectivă, aplicată extensiv, cu înfrângerea principiilor neretroactivității legii, a dreptului la apărare și a prezumției de nevinovăției.

II. Cu adresa nr.51/2499 din 28 mai 2010, Secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale, în temeiul dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și al art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea privind neconstituționalitatea Legii lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, formulată de un grup de 58 de deputați.

La sesizare s-a anexat lista cuprinzând semnăturile a 58 de deputați, autori ai sesizării de neconstituționalitate. Potrivit acestei liste, autorii sesizării de neconstituționalitate sunt următorii: Viorel Hrebenciuc, Florin Iordache, Dumitru Chiriță, Bogdan Nicolae Niculescu Duvăz, Rodica Nassar, Carmen Moldovan, Dan-Mircea Popescu, Marian Neacșu, Conel Itu, Neculai Rățoi, Vasile Mocanu, Ioan Stan, Ioan Cindrea, Horia

Teodorescu, Horia Grama, Ioan Damian, Andrei Dolineaschi, Florin Pâslaru, Adrian Solomon, Mircea Dușa, Gheorghe Antochi, Vasile Popeangă, Vasile Gliga, Tudor Panțiru, Dorel Covaci, Sorin Constantin Stragea, Victor Cristea, Cornel Cristian Resmeriță, Ioan Sorin Roman, Laurențiu Nistor, Gheorghe Ana, Dan Nica, Petru Gabriel Vlase, Angel Tîlvăr, Aurel Vlădoiu, Eugen Bejinariu, Ion Călin, Anghel Stanciu, Mircea Lup Silvestru, Marian Ghivenciu, Constantin Niță, Ion Stan, Costică Macaleți, Antonella Marinescu, Lucreția Roșca, Georgian Pop, Filip Georgescu, Ion Burnei, Ion Dumitru, Cristian Sorin Dumitrescu, Sonia-Maria Drăghici, Sergiu Andon, Damian Florea, Vasile Bleotu, Valeriu Ștefan Zgonea, Iulian Iancu, Raul-Victor Surdu-Soreanu și Eduard-Stelian Martin.

La sesizare a fost anexată, în copie, Legea lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.6854 din 28 mai 2010 și formează obiectul Dosarului nr.1368A/2010.

Autorii sesizării susțin că prin legea contestată, denumită în continuare “Legea lustrației”, sunt înfrânte, în principal, prevederile constituționale ale art.1 alin.(3) și (5), art.4 alin.(1) și (2), art.8 alin.(1), art.15 alin.(2), art.16 alin.(1) și (3), art.20 alin.(1), art.23 alin.(11), art.29 alin.(1), art.37 alin.(1), art.38, art.41 alin.(1), art.45 și art.53 alin.(1) și (2), precum și prevederile art.8, art.10, art.11 și art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale Protocolului nr.12 la Convenție și Rezoluțiile Adunării Parlamentare a Consiliului

Europei nr.1096/1996 și nr.1481/2006, în esență, pentru următoarele motive:

Principalul viciu al Legii lustrației îl constituie instituirea unei adevărate sancțiuni colective, bazate pe o formă de răspundere colectivă și pe o culpabilizare globală făcută pe criterii politice. Astfel, simpla apartenență la o structură politică sau la un organism aparținând unui regim politic constituie o prezumție de vinovăție, indiferent de modul în care a acționat și s-a comportat persoana în funcția ocupată. În legătură cu acest aspect, autorii excepției invocă Decizia nr.51/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.95 din 6 februarie 2008, prin care Curtea Constituțională, declarând legea neconstituțională, a statuat, printre altele, faptul că “legea creează premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simple participări la activitatea serviciilor de informații, fără vinovăție și fără existența unei fapte de încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.”

În continuare, autorii sesizării arată că problema lustrației are o importantă rezonanță internațională, dovadă fiind principiile și criteriile directe ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei aprobate prin Raportul privind măsurile de desființare a moștenirii fostelor regimuri totalitare comuniste, din 3 iunie 1996. Însă forma de lustrație instituită prin legea criticată, afectând grav drepturile și libertățile fundamentale ale omului prin înfrângerea unor documente internaționale ratificate de România, poate avea implicații internaționale negative. Dintre documentele internaționale cele mai relevante, autorii sesizării fac referire la Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul internațional cu privire la

drepturile civile și politice, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Convenția nr.111/1958 a Organizației Internaționale a Muncii privind discriminarea în domeniul forței de muncă și exercitării profesiei, Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr.157/2005, precum și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene care a devenit parte integrată a Tratatului de la Lisabona.

Una din principalele sancțiuni colective prevăzute în art.2 vizează dreptul de a candida, prin consecință a dreptului de a fi ales în funcțiile de demnitate publică enumerate, a persoanelor care au aparținut anumitor structuri politice și ideologice. Dispozițiile acestui articol de lege contravine prevederilor constituționale ale art.37 și art.38, coroborate cu cele ale art.1 alin.(3) și (5), art.4, art.8 alin.(1), art.16, art.23 alin.(1) și (11), ceea ce creează o formă de incompatibilitate necunoscută și nerecunoscută într-un stat democratic, nedemocratică, bazată pe prezumția de vinovăție și nu pe o răspundere individuală care să pornească de la fapte ilicite, care încalcă principiile pluralismului politic, ale solidarității cetățeanului României, ale egalității în drepturi. În sprijinul acestor argumente, este evocată Hotărârea nr.46626/1999 a Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțată în cauza *Partidului Comunist (Nepeceriști) și Ungureanu contra României*, 2005. Cu acel prilej, Curtea a decis că România a încălcat art.11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De asemenea, sunt înfrânte prevederile art.41 alin.(1) din Constituție, art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și art.1 și art.21 pct.2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului. În legătură cu aceste aspecte, sunt invocate Deciziile

nr.1039 din 8 iulie 2009 și nr.414 din 14 aprilie 2010, prin care Curtea Constituțională a statuat că trebuie să existe o unitate de tratament juridic cu privire la condițiile de acces la funcția publică de conducere sau cea de execuție, iar derogările de la procedura generală să fie justificate în mod obiectiv, rațional, temeinic. Totodată, se face referire la o serie de legi adoptate în unele țări excomuniste din Europa, precum Cehia, Germania, Polonia, Ungaria și Bulgaria, legi care au fost fie abrogate, fie au rămas fără aplicare, din cauza reacției negative a unor organisme democratice instituite pentru a garanta și apăra statul de drept, drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

În continuare, autorii sesizării critică dispozițiile art.3, art.4 și art.6 din lege, deoarece persoanelor alese sau numite, pentru care s-a constatat, prin hotărâre judecătorească, că au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului communist, le încetează de drept mandatul, ceea ce contravine art.1 alin.(3) din Constituție.

Caracterul nedemocratic a unor măsuri de acest fel reiese și din decizii ale Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțate în Cauza *Sidabras și Dziautas contra Lituaniei*, 2004, și Cauza *Zdanoka contra Letoniei*, 2004.

Tot atât de puternice, dar și mai actuale, sunt considerentele pe care le-a formulat Comisia de la Veneția prin Avizul Nr.524/2009 în cazul legii lustrației din Albania. Astfel, la punctul 154, arată că dispozițiile legii lustrației cu privire la revocarea mandatului constituie o violare a garanțiilor constituționale a acestor mandate, iar la punctul 160, consideră că “multe elemente indică faptul că legea ar putea constitui o ingerință disproporțională în dreptul de a fi ales, dreptul la muncă și dreptul la acces în administrația publică.”

Nu se poate susține cu argumente juridice, ca persoanele vizate de dispozițiile art.2 lit.l) și m), cărora li se reproșează activități trecute de ordin politic, să fie sancționate cu interdicția de a participa la conducerea și administrarea unor entități care desfășoară activități economice. În aceste cazuri sunt înfrânte și prevederile art.45 din Constituție referitoare la libertatea economică.

Autorii sesizării susțin că legea este criticabilă și pentru retroactivitate. Toate persoanele vizate de această lege au acționat în trecut într-o ordine de drept existentă și recunoscută ca atare atât la nivelul legislației, cât și al instituțiilor de stat.

În fine, în contextul celor arătate mai sus, autorii criticii subliniază faptul că, potrivit art.53 din Constituție, în condițiile strict reglementate, se poate acționa doar pentru restrângerea unor drepturi, iar în niciun caz pentru eliminarea, anihilarea, desființarea lor.

Măsurile cuprinse în această lege sunt evident discriminatorii și disproporționate în raport cu situațiile avute în vedere.

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/ 1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a transmite punctele lor de vedere.

Președintele Senatului, în punctul său de vedere, apreciază că sesizările de neconstituționalitate sunt întemeiate. În acest sens, în esență, arată că Legea lustrației instituie o adevărată sancțiune colectivă, bazată pe o formă de răspundere colectivă și pe o culpabilizare globală făcută pe criterii politice. Simpla apartenență la o structura politică a unei persoane sau la un organism aparținând unui regim politic se constituie, potrivit acestei legi, într-o prezumție de vinovație, indiferent de modul în care a acționat și s-a

comportat persoana respectivă în funcția deținută. Acest aspect contravine flagrant principiilor statului de drept și ale ordinii de drept, potrivit cărora orice sancțiune are ca temei o răspundere juridică, de regulă individuală, determinată de savârșirea unei fapte ilicite cu vinovăție. Sistemul juridic al oricărui stat de drept consacră, iar funcționarea acestuia se bazează pe prezumția de nevinovație, instituită de art.23 alin.(11) din Constituție, care stabilește că o persoană este considerată nevinovată până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, prezumția de nevinovație constituind un drept fundamental al cetățeanului roman. Or, Legea lustratiei instituie legal o prezumție de vinovăție în sarcina categoriilor de persoane care se încadrează în prevederile acesteia, ceea ce contravine flagrant art.23 alin.(11) din Constituție.

Este inadmisibil ca într-un stat de drept să se adopte un act normativ care instituie o limitare a dreptului de fi ales, pe temeiul unei culpabilizări generale având la bază criteriul simplei apartenențe în structurile unui regim care, la momentul funcționării sale, era în concordanță cu dispozițiile constituționale și legale aplicabile în statul român.

Totodată, este inacceptabil pentru un stat de drept ca persoanele care au ocupat funcțiile prevăzute de art.1 din Legea lustrației în cadrul fostului regim comunist să suporte interdicția ocupării unor funcții publice sau electivă, în condițiile în care, în sistemul de drept actual, o astfel de măsură poate fi aplicată doar în urma unei condamnări penale.

Or, ineligibilitatea destinatarilor Legii lustrației se bazează pe angajamentul lor politic din trecut, iar nu pe comportamentul lor actual, neluând în calcul inexistența condamnărilor penale ale acestora, aducându-se în acest mod atingere și prezumției de nevinovație.

Legea lustrației instituie, în mod evident, o discriminare între cetățenii români în ceea ce privește accesul în funcțiile publice, numite și electivă, pe criteriul apartenenței la partidul comunist în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, în condițiile în care această restrângere depășește cadrul constituțional prevăzut de art.53 din Legea fundamentală, negăsindu-și justificarea la distanța de 21 de ani de la căderea regimului totalitar, în condițiile actualului context istorico-politic, în care nu sunt semnalate amenințări la adresa ordinii democratice și nici nu există riscul reinstaurării vechiului regim.

Potrivit art. 20 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte, iar în măsura în care există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile. Or, Legea lustrației aduce atingere unei serii de acte internaționale care instituie drepturi și libertăți pe care statul român se obligă să le garanteze.

Problema lustrației administrative și a interdicției drepturilor electorale ale foștilor lideri comuniști și ale membrilor aparatului statului totalitar comunist a fost dezbătută în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, existând, în acest sens, o serie de spețe relevante în care Curtea, analizând interdicțiile similare celor cuprinse în Legea lustrației, adoptate de unele dintre statele din fostul bloc comunist, a constatat incompatibilitatea acestora cu art.8, art.10, art.11 și art.14 din Convenție, precum și cu art.3 al Protocolului nr.1 la Convenție.

În lumina argumentelor prezentate în raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului, se poate deci observa că Legea lustrației contravine atât art.8, 10, 11 și 14 din Convenție, cât și art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție, prin încălcarea cerințelor de proporționalitate ce se impun respectate ori de câte ori se aduce o restrângere drepturilor prevăzute de Convenție.

Astfel, adoptarea sa tardivă, la mai mult de 21 de ani de la căderea regimului comunist nu este proporțională cu scopurile legitime pe care se presupune că le urmărește - respectiv "necesitatea însănătoșirii moralei publice, întinată de cutumele comuniste", după cum se precizează în expunerea de motive -, reducând drepturile electorale la un nivel la care este adusă atingere însăși substanței acestora, fără ca necesitatea lor într-o societate democratică să fie demonstrată.

În considerarea celor expuse mai sus, rezultă că adoptarea Legii lustrației la peste 21 de ani de la reinstaurarea democrației în România nu poate fi motivată de necesitatea eliminării sau reducerii amenințărilor pe care subiecții lustrației ar putea-o constitui pentru blocarea procesului de democratizare, fiind o măsură în vădită disproporție cu scopurile urmărite. Mai mult, instituirea unor interdicții pentru accesul în funcțiile publice, numite sau electiv, pe considerentul simplei apartenențe în trecut la nomenclatura comunistă - partidul comunist fiind unul legal la data desfășurării activităților imputate persoanelor care intră sub incidența Legii lustrației - fără aducerea vreunei probe care să demonstreze că persoanele în cauză au săvârșit acte concrete care au urmărit reinstaurarea vechiului regim comunist în România constituie, ea însăși, o îngerința adusă sistemului democratic român, încălcând, în mod flagrant, însăși valorile democrației pe care dorește să le protejeze în acest fel.

În contextul încălcării actelor internaționale menționate, ratificate de România, ceea ce rezidă într-un angajament asumat pe plan internațional, în raport cu celelalte state, de a promova și respecta drepturile prevăzute de acestea, Legea lustrației va genera implicații negative pe plan internațional atât în ceea ce privește imaginea României, cât și a răspunderii sale din perspectiva angajamentelor luate prin aceste acte, deschizând calea sesizării Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg de către persoanele care se vor considera nedreptățite, cu grave consecințe asupra credibilității României la nivel internațional.

Președintele Camerei Deputaților consideră că sesizările de neconstituționalitate sunt neîntemeiate, deoarece legea criticată nu încalcă normele constituționale invocate în susținerea criticilor. Astfel, referitor la înfrângerea art.23 alin.(11) din Constituție, apreciază că acest text constituțional nu are nici o legătură cu conținutul Legii lustrației, întrucât în cuprinsul acesteia nu este prevăzută nici o formă de răspundere penală. În continuare, arată că în aceeași situație de nemotivare a încălcărilor Constituției și actelor internaționale invocate se află și celelalte susțineri ale autorilor sesizărilor. Legea lustrației este în concordanță cu prevederile constituționale ale art.16 alin.(1) și (3) și art.53, precum și cu jurisprudența Curții Constituționale și a Curții pentru Drepturile Omului de la Strasbourg. Așadar, cel puțin pentru morala publică o asemenea lege trebuie să fie adoptată și să rămână în vigoare.

Guvernul arată că în Expunerea de motive, ca și în Preambulul legii sunt invocate ca argumente în susținerea acestui demers, necesitatea consolidării valorilor și instituțiilor democratice din România și pentru protejarea principiilor fundamentale constituționale, înlăturarea "*oamenilor cu formație de activist comunist*", adică a acelor persoane care, potrivit punctului 8 al Proclamației de la Timișoara, „*și-au abandonat profesiile lor*

pentru a sluji partidul comunist și a beneficia de privilegiile deosebite oferite de acesta".

Analizând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Guvernul apreciază că legea criticată, prin faptul că impune, în mod nediferențiat, eliminarea din funcții și demnități actuale a tuturor persoanelor care au ocupat o funcție de natura celor enumerate la art.1 - deoarece se apreciază *ope legis* că acestea au adus prejudicii drepturilor și libertăților fundamentale și că acest comportament al lor este în sine de natura a prejudicia mecanismele democrației ridică probleme din punct de vedere al conformității cu prevederile Convenției Europene și ale Constituției României.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut că un stat, pentru a garanta stabilitatea și eficiența unui sistem democratic, poate dispune anumite măsuri specifice și că pluralismul și democrația sunt bazate pe un compromis care determină uneori cetățenii să accepte limitarea exercitării unor drepturi și libertăți. În aprecierea art.3 al Protocolului 1 la Convenție referitor la organizarea, la intervale rezonabile, de alegeri libere cu vot secret, în condițiile care asigură libera exprimare a opiniei poporului cu privire la componența forului legislativ, se lasă statelor membre o marjă largă de apreciere asupra modului în care se reglementează drepturile respective, dar impune ca eventualele restrângeri ale exercitării acestor drepturi să nu afecteze însăși esența lor.

Curtea a recunoscut, de asemenea, dreptul oricărui stat de a-și reglementa cadrul legislativ în contextul evoluției politice interne. Curtea a arătat ca previzibilitatea unei norme, mai ales când aceasta impune restricții, nu a fost respectată atunci când restricția vine ca urmare a unor

fapte din trecut, când persoana în cauză nu putea în mod rezonabil să prevadă faptul că acțiunile sale pot avea consecințe negative în viitor.

În continuare, Guvernul arată, în esență, că, din perspectiva normelor constituționale și a actelor internaționale invocate în susținerea criticilor, eliminarea, nediferențiată în funcție de comportamentul efectiv al persoanelor respective pe perioada regimului comunist, este de natură a ridica semne de întrebare cu privire la conformitatea cu aceste reglementări.

Asociația 21 Decembrie 1989 a depus la dosare un act intitulat „Somație către Plenul Curții Constituționale, semnată de 36 de organizații civice și sindicale”, înregistrat la Curtea Constituțională sub nr.7398 din 9 iunie 2010.

CURTEA,

examinând obiecțiile de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele :

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și ale art.1, art.10, art.15, art.16 și art.18 din Legea nr.47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să soluționeze obiecțiile de neconstituționalitate formulate de grupul celor 29 de senatori și de grupul celor 58 de deputați.

Obiecțiile de neconstituționalitate se referă la Legea lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.

Autorii sesizărilor susțin că această lege contravine prevederilor constituționale ale art.1 alin.(3) și (5), art.4 alin.(1) și (2), art.8 alin.(1), art.11 lin.(2), art.15 alin.(2), art.16 alin.(1) și (3), art.20 alin.(1) și (2), art.23, art.29 alin.(1), art.37, art.38, art.41 alin.(1), art.45 și art.53, prevederilor art.8, art.10, art.11 și art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție, ale Protocolului nr.12 la Convenție, ale art.19, art.20 și art.21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale art.19 și art.25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ale Rezoluțiilor Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996 și nr.1481/2006, precum și prevederilor art.2 și art.4 din Convenția nr.111/1958 a Organizației Internaționale a Muncii privind nediscriminarea în muncă și în profesie, ale art.1 alin.(2) din Convenția nr.122/1964 a Organizației Internaționale a Muncii privind politica de ocupare a forței de muncă, și celor ale art.E din partea a V-a a Cartei sociale europene revizuite.

Curtea Constituțională consideră că lustrația se poate constitui ca reper moral, de rememorare a ororilor comunismului, dar și ca măsură temporară de excludere de la funcțiile de conducere a unor autorități și instituții publice a persoanelor care au lucrat sau colaborat cu regimul comunist. Lustrația nu înseamnă, însă, epurare sau răzbunare pentru alegeri ideologice greșite ori accidente biografice, ci încercarea de regăsire a demnității și încrederii, precum și redarea autorității instituțiilor fundamentale ale statului. Lustrația accetuează mai ales principiul responsabilității în exercitarea demnităților publice.

Dincolo de numeroasele probleme morale, sociale, politice, economice, legale etc. care se pot ridica după adoptarea unei legi a

lustrației, aceasta are, per ansamblu, un efect pozitiv în perioada de tranziție a fostelor țări comuniste în vederea trecerii la un stat democratic, de drept, bineînțeles, **dacă este adoptată în conformitate cu prevederile constituționale ale statului respectiv.**

Principiul egalității accesului la o funcție publică este consacrat prin Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului din 1789, precum și în art.21 paragraful 2 al Declarației Universale a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948, potrivit căruia „*Orice persoană are dreptul de acces, în condiții de egalitate, la funcțiile publice ale țării sale*” și în art.25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966, potrivit căruia „*Orice cetățean are dreptul și posibilitatea, fără nici una dintre discriminările la care se referă art.2 și fără restricții nerezonabile; [...] c) de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa.*”

Astfel, sunt interzise discriminările bazate pe rasă, sex, religie, opinie, avere, origine socială etc., dar fiecare stat are dreptul să impună, pe cale legislativă, anumite condiții specifice pe care trebuie să le îndeplinească un funcționar public, cum ar fi cetățenia, exercitarea deplină a drepturilor civile și politice, moralitatea etc.

Așadar, în toate statele membre ale Uniunii Europene există condiții specifice pentru accederea la o funcție publică. Unele state membre cer deținerea anumitor diplome sau a unor studii specifice diferitelor niveluri de ocupare, altele solicită anumite competențe lingvistice, cunoașterea drepturilor civile, obligații militare, limită de vârstă, aptitudini fizice etc. De asemenea, posturile care implică respectarea unui secret profesional necesită un control de securitate.

În țările foste comuniste, o condiție specială pentru accesarea într-o funcție publică o reprezintă neapartenența la nomenclatură și, ca o consecință, a apărut conceptul de „*lustrație*”, termen ce semnifică procedura existentă în aceste țări de a-i arăta pe cei care au colaborat cu fostul regim și de a le interzice ocuparea unor funcții publice. Această practică a apărut ca o garanție a respectării statului democratic, de drept, în vederea bunei funcționări a administrației publice bazate pe credibilitatea și loialitatea funcționarilor publici.

Toate țările fost comuniste din Europa Centrală și de Est care au aderat la Uniunea Europeană s-au confruntat cu problema lustrației, adică a interzicerii accesului sau îndepărtării din instituțiile publice a acelor persoane cu privire la care există certitudinea că au făcut parte din regimul comunist.

Fiecare țară confruntată cu problema lustrației, în funcție de scopul urmărit și de specificul național, a adoptat un anumit tip de realizare a lustrației, considerându-se, în doctrină, că Cehia a reglementat un model radical, că Lituania și țările baltice au adoptat un model intermediar și că Ungaria, Polonia și Bulgaria s-au raliat unui model moderat.

În România, comunismul a fost condamnat la nivel de doctrină, schimbarea regimului fiind consacrată prin acte juridice cu valoare constituțională, precum Comunicatul către țară al Consiliului Frontului Salvării Naționale, publicat în Monitorul Oficial al României nr.1 din 22 decembrie 1989, și Decretul-Lege privind constituirea, organizarea și funcționarea Consiliului Frontului Salvării Naționale și a consiliilor teritoriale ale Frontului Salvării Naționale, publicat în Monitorul Oficial al României nr.4 din 27 decembrie 1989.

După o încercare nereușită, cea din 1997, adoptarea în România a Legii lustrației este lipsită de eficiență juridică, nefiind actuală, necesară și utilă, doar cu o semnificație exclusiv morală, ținând seama de perioada mare de timp care a trecut de la căderea regimului totalitar comunist.

De altfel, chiar inițiatorii legii, invocând art.53 din Constituție, afirmă că Legea lustrației se subscie acestei norme constituționale care statuează că „*Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea [...] moralei publice, [...]*”, morală întinată de cutumele comunismului.

La ora actuală, în România, în ceea ce privește funcțiile de demnitate publică, nu există o condiționare a ocupării acestora de neapartenența la vechile structuri comuniste, ci există doar obligația de a declara apartenența sau neapartenența la poliția politică.

În condițiile legislației actuale, o asemenea condiție este numai cea prevăzută la art.50 lit.j) din Legea nr.188/1999 privind Statutul funcționarilor publici și are următorul conținut: „*Poate ocupa o funcție publică persoana care îndeplinește următoarele condiții: [...] j) nu a desfășurat activitate de poliție politică, astfel cum este definită prin lege*”.

Procedând la examinarea criticilor de neconstituționalitate, Curtea reține că, astfel cum rezultă din preambulul care însoțește Legea lustrației, adoptarea acesteia “*este necesară pentru consolidarea valorilor și instituțiilor democratice din România și pentru protejarea principiilor fundamentale prevăzute de Constituție, justificând astfel restrângerea exercitării unor drepturi și libertăți ale unor persoane, prin restrângerea exercitării dreptului de a ocupa funcții numite sau alese în structurile de putere și în aparatul represiv al regimului communist, în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.*”

Curtea ia notă de formularea într-o manieră defectuoasă, confuză și deficitară a preambulului legii, ceea ce duce la concluzia că restrângerile și interdicțiile prevăzute de această lege au ca scop „*restrângerea exercitării dreptului de a ocupa funcții numite sau alese în structurile de putere și în aparatul represiv al regimului comunist, în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.*”

Curtea observă, de asemenea, că dispozițiile Legii lustrației sunt lipsite de rigoare normativă, nefiind suficient de clare și de precise.

Față de aceste ambiguități, Curtea se mărginește să atragă atenția asupra posibilelor dificultăți de ordin practic în aplicarea măsurilor prevăzute de lege.

În continuare, Curtea reține că în concepția legii criticate răspunderea juridică și sancționarea se întemeiază pe deținerea unei demnități sau funcții în structurile și aparatul represiv al fostului regim totalitar comunist. Răspunderea juridică, indiferent de natura ei, este o răspundere preponderant individuală și există numai întemeiată pe fapte juridice și acte juridice săvârșite de o persoană, iar nu pe prezumții.

Așa cum s-a mai arătat, lustrația nu poate fi utilizată ca mijloc de pedeapsă sau răzbunare, deoarece scopul acesteia nu este pedepsirea celor prezumați vinovați. O pedeapsă poate fi impusă doar pentru o activitate criminală din trecut, pe baza Codului penal aplicabil și în conformitate cu toate procedurile și garanțiile procesului penal.

Or, supusă controlului de constituționalitate sub acest aspect, Legea lustrației este excesivă în raport cu scopul legitim urmărit, deoarece nu permite individualizarea măsurii. Această lege instituie o prezumție de vinovăție și o adevărată sancțiune colectivă, bazată pe o formă de răspundere colectivă și pe o culpabilizare generică, globală, făcută pe criterii politice,

ceea ce contravine principiilor statului de drept, ale ordinii de drept și prezumției de nevinovăție instituită prin art.23 alin.(11) din Constituție. Chiar dacă legea criticată permite apelarea la justiție pentru justificarea interzicerii dreptului de a candida și a fi ales în funcții și demnități, aceasta nu reglementează un mecanism adecvat în scopul stabilirii desfășurării unor activități concrete îndreptate împotriva drepturilor și libertăților fundamentale. Cu alte cuvinte, legea nu oferă garanții adecvate de control judiciar asupra aplicării măsurilor restrictive.

Nici o persoană nu va putea fi supusă lustrației pentru opinii personale și convingeri proprii, sau pentru simplul motiv de asociere cu orice organizație care, la data asocierii sau a activității desfășurate, era legală și nu a comis încălcări grave ale drepturilor omului. Lustrația este permisă doar cu privire la acele persoane care au luat parte efectiv, împreună cu organizații ale statului la grave încălcări ale drepturilor și libertăților omului.

Articolul 2 al legii supuse controlului de constituționalitate prevede una din principalele sancțiuni colective care vizează dreptul de a candida și dreptul de a fi ales în funcțiile de demnitate publică enumerate a persoanelor care au aparținut anumitor structuri politice și ideologice. Dispozițiile acestui articol de lege contravin prevederilor constituționale ale art.37 și art.38 prin care se consacră dreptul de a fi ales, cu interdicțiile expres și limitativ menționate. Este evident că dispozițiile art.2 din Legea lustrație excedează cadrului constituțional, prevăzând o nouă interdicție dreptului de acces în funcțiile publice care nu respectă art.53 din Constituție referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Astfel, Curtea constată că această limitare este lipsită de proporționalitate în

raport cu scopul urmărit, întrucât aduce atingere însăși existenței dreptului și nu își justifică necesitatea într-o societate democratică.

Curtea consideră că Legea lustrației aduce atingere și principiului neretroactivității legii consacrat în art.15 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia *“Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.”* Legea se aplică pentru fapte și acțiuni săvârșite după intrarea ei în vigoare. De aceea nu se poate pretinde ca, respectând legile în vigoare și acționând în spiritul lor, cetățenii să aibă în vedere eventuale reglementări viitoare.

Totodată, Curtea observă că Legea lustrației a fost adoptată după 21 de ani de la căderea comunismului. De aceea, caracterul tardiv al legii, fără a avea în sine un rol decisiv, este considerat de Curte ca fiind relevant pentru disproporționalitatea măsurilor restrictive, chiar dacă prin acestea s-a urmărit un scop legitim. Proporționalitatea măsurii față de scopul urmărit trebuie privită, în fiecare caz, prin prisma evaluării situației politice a țării, precum și a altor circumstanțe.

În acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind legitimitatea legii lustrației în timp.

Astfel, în cauza *Zdanoka contra Letonia*, 2004, Curtea s-a pronunțat cu privire la măsurile statului leton de a dispune excluderea pe termen nedefinit a unor persoane de la eligibilitatea în alegerile naționale parlamentare și locale, datorită activităților pe care acestea le-au întreprins într-o perioadă de timp (1991) în cadrul unor structuri comuniste declarate neconstituționale. Analizând cazul, Curtea a arătat că o astfel de măsură ar fi fost justificată și proporțională în timpul primilor ani după înlăturarea regimului, “când nou-instauratele structuri încă mai puteau fi amenințate de alunecare către totalitarism, iar astfel de restricții ar fi fost de natură a

înlătura un astfel de risc.” Curtea a condamnat statul leton pentru încălcarea art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție, motivând că nu s-a dovedit faptul că excluderea unei persoane de la dreptul de a candida este proporțională cu scopul legitim. În speță, Curtea a considerat că participarea persoanei în acțiunile antidemocratice realizate imediat după instaurarea noului regim democratic în Letonia nu au fost suficiente de serioase pentru a justifica restricțiile din prezent. După trecerea însă a unei perioade mai lungi de timp, nu se mai poate invoca un caracter preventiv pentru o astfel de măsură.

De asemenea, în cauza *Partidul Comuniștilor Nepeceriști și Ungureanu contra României*, 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că nici contextul istoric, nici experiența totalitaristă trăită în România până în 1989 nu justifică necesitatea unei ingerințe de genul interzicerii înscrierii unui partid pe motiv că va promova doctrina comunistă, de vreme ce aceste partide există în mai multe state semnatare ale Convenției europene, iar democrația se clădește pe pluralism politic.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Constată că Legea lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

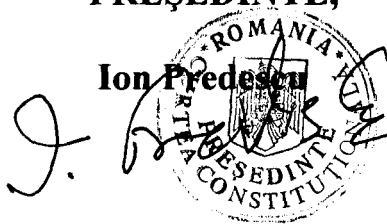
Decizia se comunică președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 7 iunie 2010 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Acsinte Gaspar, Petre Lăzăroi, Ion Predescu, Puskás Valentin Zoltán, Tudorel Toader și Augustin Zegrean, judecători.

**În temeiul dispozițiilor art.261 alin.2
din Codul de procedură civilă și ale
art.1 din Hotărârea Plenului Curții
Constituționale nr.8 din 8 iunie 2010,
semnează**

PREȘEDINTE,

Ion Predescu

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Doina Suliman

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București, România
Telefon: (+40-1) 313-2531; Fax: (+40-1) 312-5480
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

CABINETUL LINGARU
642/7.05.2012

Dosar nr.604A/2012

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICTIONALĂ
Nr. 3161 / 07-05-2012

Domnului
VASILE BLAGA
Președintele Senatului

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. 1247
Data 20 2012

Vă trimitem, alăturat, în copie, Decizia nr.308 din 28 martie 2012, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a constatat că Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 este neconstituțională.

Vă asigurăm, Domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,

Augustin Zegrean

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.604A/2012

DECIZIA nr.308
din 28 martie 2012

**referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art.1 lit.g) din
Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și
demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de
putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie
1945 – 22 decembrie 1989**

Cu Adresa nr.305 din 7 martie 2012, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a trimis Curții Constituționale Hotărârea nr.1 din 7 martie 2012, pronunțată de Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituție și art.15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, pentru exercitarea controlului de constituționalitate asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.

Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.1800 din 7 martie 2012 și constituie obiectul Dosarului nr. 604A/2012.

La sesizare s-a anexat lista cuprinzând semnăturile a 87 de judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră ca neconstituționale dispozițiile art.1 lit.g) din Legea lustrăției privind limitarea

temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, deoarece contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3), art.15 alin.(2), art.16 alin.(3), art.23 alin.(11) și art.53.

Autorii își fundamentează criticile pe considerentele Deciziei Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.420 din 23 iunie 2010.

Prin dispozițiile art.1 lit.g) din Legea lustrației, se instituie o prezumție de vinovăție, de încălcare a drepturilor omului, a Constituției și a legilor, a documentelor internaționale semnate și ratificate de România, prin exercitarea atribuțiilor de serviciu de către întreaga categorie profesională a procurorilor.

În viziunea legii, răspunderea juridică și sancțiunea se întemeiază pe deținerea funcției de procuror și pe prezumția de încălcare a drepturilor omului și a legislației de către persoanele care au deținut această funcție, răspunderea nefiind nici individuală și nici întemeiată pe fapte juridice sau acte juridice săvârșite de o persoană.

În dezacord cu considerentele cuprise în Decizia Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010, potrivit căroră lustrația este permisă exclusiv cu privire la persoanele care au luat parte efectiv la grave încălcări ale drepturilor și libertăților omului, legea sancționează toate persoanele care au deținut funcția de procuror, inclusiv cele care nu au luat parte în întreaga lor carieră profesională la încălcări ale drepturilor și libertăților omului. Din această perspectivă, legea exclude individualizarea sancțiunii, contravenind principiilor statului de drept, ordinii de drept și prezumției de nevinovăție consacrate de art.23 alin.(11) din Constituție.

Pe de altă parte, dispozițiile art.2 din Legea lustrației instituie o nouă interdicție privind dreptul de acces în funcțiile și demnitățile publice, care nu

respectă prevederile art.53 din Constituție referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, întrucât restrângerea nu respectă cerința proporționalității în raport cu scopul urmărit. Interdicția care respectă cerințele constituționale este cea instituită de Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia judecătorii sau procurorii care au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea ori judecătorii sau procurorii care au un interes personal, ce influențează sau ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor prevăzute de lege, nu pot ocupa funcții de conducere.

Mai mult, instituind răspunderea juridică și sancționarea persoanelor care au deținut funcția de procuror și care și-au exercitat atribuțiile de serviciu respectând legile în vigoare și acționând în spiritul lor, legea încalcă și dispozițiile constituționale ale art.15 alin.(2).

În temeiul art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, la data de 7 martie 2012, Curtea Constituțională a solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului asupra sesizării de neconstituționalitate.

Guvernul a comunicat punctul său de vedere prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.2243 din 22 martie 2012 și arată că Legea lustrației trebuie să fie accesibilă și previzibilă în legătură cu efectele sale, nu trebuie să servească exclusiv scopului de pedeapsă sau de răzbunare, deoarece pedepsirea infractorilor trebuie să fie limitată la sfera dreptului penal, iar în cazul în care dreptul intern permite restricții cu privire la drepturile garantate de Convenția europeană a drepturilor omului, acestea trebuie să fie suficient de precise pentru a permite individualizarea răspunderii fiecărei persoane afectate de aceasta și să conțină garanții procedurale adecvate.

Dacă forma anterioară a legii, care cuprindea doar categorii de demnități sau funcții în structurile și aparatul represiv al fostului regim totalitar comunist, era criticabilă din perspectiva conformării cu standardele constituționale, europene și internaționale în materie, această nouă formă, prin includerea categoriei profesionale a procurorilor, adaugă noi violări ale standardelor menționate.

Legea nouă afectează în prezent cariera unor persoane, fapt ce ridică probleme din perspectiva proporționalității măsurii, deoarece intervalul mare de timp existent diluează obiectivitatea măsurii și nu mai poate justifica în mod rezonabil restrângerea unor drepturi constituționale.

Dispozițiile legii referitoare la procedura de analiză a arhivelor și de constatare a apartenenței la anumite funcții de conducere sau de demnitate este insuficient articulată pentru a acoperi întreaga gamă de garanții necesare, iar dispozițiile referitoare la încetarea mandatelor de conducere în curs de executare încalcă prevederile art.15 alin.(2) și ale art.125 alin.(1) din Constituție.

În concluzie, Guvernul apreciază că includerea întregii categorii profesionale a procurorilor în cuprinsul legii, eliminarea unei largi categorii de persoane, indiferent de comportamentul efectiv al persoanelor respective pe perioada regimului comunist, precum și încetarea funcțiilor ocupate în prezent constituie elemente de susținere a sesizării de neconstituționalitate ca fiind întemeiată prin raportare la dispozițiile constituționale invocate.

Președintele Senatului și președintele Camerei Deputaților nu au comunicat punctele lor de vedere.

În temeiul art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, la data de 15 martie 2012, Curtea Constituțională a solicitat președintelui Camerei Deputaților următoarele documente: Legea lustratiei privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din

aparatul represiv al regimului comunist, expunerea de motive care a stat la baza adoptării actului normativ, precum și avizul Consiliului Legislativ referitor la propunerea legislativă.

Documentația solicitată în vederea soluționării sesizării de neconstituționalitate a fost comunicată de către secretarul general al Camerei Deputaților, prin Adresa nr.51/1027 din 15 martie 2012, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2076 din 16 martie 2012.

La dosarul cauzei au fost depuse, în calitate de *amicus curiae*, opinii cu privire la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art.1 lit.g) din Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, care face obiectul cauzei, din partea Avocatului Poporului și a Consiliului Director al Asociației Procurorilor din România.

Avocatul Poporului apreciază că, potrivit art.147 alin.(2) din Constituție, Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, criticată în prezent pentru neconstituționalitate, trebuia pusă de acord cu Decizia Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010. Modificările operate în Parlament au vizat adăugarea procurorilor în cadrul categoriilor de persoane lustrabile și excluderea unor funcții care erau în conținutul legii declarate, în anul 2010, neconforme cu Constituția.

Or, prin Decizia nr.820/2010, Curtea Constituțională a considerat neconstituțional însuși principiul lustrației, date fiind considerentele deciziei care au reținut încălcarea principiului neretroactivității legii și pe cel al tardivității adoptării ei de către Parlament.

Dispozițiile art.1 lit.g) din legea criticată încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, întrucât norma nu respectă exigențele de accesibilitate și predictibilitate, stabilind în mod generic ”procurorii, procurorul general sau procurorul general adjunct din cadrul unităților de procuratură”.

Avocatul Poporului mai arată că, în ceea ce privește procurorii, ”legea ignoră mai multe aspecte care ar avea ca efect eliminarea acestei funcții din categoria celor lustrate”.

Astfel, legea nu face diferență între procurorii care au lucrat în dosarele civile și economice, pe de o parte, și procurorii care au făcut anchetă penală și anchetă penală specială, pe de altă parte. Prin urmare, categoria procurorilor nu poate fi culpabilizată în întregime, fiind necesar să se dovedească dacă, prin activitatea lor, procurorii au încălcat drepturile și libertățile omului, întrucât fiecare răspunde pentru fapta proprie.

”Apoi, procurorii care au lucrat în dosarele penale puneau concluzii asupra faptelor săvârșite, a vinovăției și solicitau aplicarea unei pedepse corespunzătoare, judecătorul fiind acela care condamnă sau achită. Cu toate acestea, judecătorii nu sunt cuprinși în legea criticată.”

Legea lustrației creează ”o imensă paradigmă, și anume: trebuiau să fie aplicate legile în vigoare, în condițiile în care acestea erau adoptate de un regim comunist care a căzut în 22 decembrie 1989. Dacă aceste legi au fost aplicate, persoana în cauză trebuie să fie lustrată în prezent, iar dacă ele nu erau aplicate, aceeași persoană trebuia să suporte rigorile legii, inclusiv a celei penale, aplicabile la acel moment. Tocmai datorită acestui raționament, legea criticată este retroactivă, imprevizibilă și inaccesibilă.”

Mai mult, prin legea criticată sunt lustrați doar procurorii, dar nu și șefii lor de la unitățile de procuratură, altele decât procuratura generală, cu toate că aceștia făceau politica unității de procuratură în cauză.

Consiliul Director al Asociației Procurorilor din România a transmis, în calitate de *amicus curiae*, opinia potrivit căreia legea aduce o gravă atingere prestigiului autorității judecătorești, asimilând procurorii cu organele care au făcut poliție politică și cu organele care au servit și sprijinit regimul comunist. În condițiile în care, „în competența organelor procuraturii civile, după cum se poate vedea examinând legislația în vigoare la acea dată, nu intrau nici un fel de infracțiuni politice, ci numai infracțiuni de drept comun”, procurorii ”nu numai că nu au servit regimul comunist, dar au constituit la acea vreme singurul filtru, singura barieră în calea abuzurilor organelor represive”.

Legea este lipsită de eficiență juridică, nefiind actuală, necesară și utilă, ținând seama de perioada mare de timp care a trecut de la căderea regimului totalitar comunist.

Mai mult, ”legea nu oferă nici o garanție procesuală în favoarea celor care se află într-o situație prezumată de text să poată să-și apere drepturile”.

Pe de altă parte, prevederile legii ”sunt profund inechitabile în sensul că din sistemul organelor judiciare format din organele de miliție, procuratură și instanțe, procurorii sunt discriminați.” Astfel, din rândul organelor de miliție și instanțe, legea face referire numai la anumite funcții, în vreme ce dispozițiile art.1 lit.g) din lege face referire la toți procurorii. Rezultatul este incriminarea unei întregi categorii profesionale, ”care nu a făcut altceva decât să aplice un sistem legislativ format preponderent din Codul penal și Codul de procedură penală, care, cu modificări impuse de politica penală, sunt în vigoare și azi.”

Legea lustrației contravine prevederilor constituționale ale art.11 alin.(2) și art.20, prevederilor art.19, 20 și 21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.19 și 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și art.8,10, 11 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În susținerea criticilor, se invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauzele

Sidabras și Dziantas contra Lituaniei, Rainys și Gasparavicius contra Lituaniei, Zdanoka contra Letoniei și Adamsos contra Letoniei.

De asemenea, legea încalcă prevederile art.15 alin.(2), art.37 alin.(1) și art.40 alin.(3) din Constituție, prin aceea că prevede o situație nouă care ar justifica restrângerea dreptului de acces în funcții publice, sancționând acte de conduită consumate cu mult înainte de intrarea ei în vigoare.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, opiniile formulate de Avocatul Poporului și Consiliul Director al Asociației Procurorilor din România, documentele depuse la dosar, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit. a) din Constituție și ale art.1, art.10, art.15, art.16 și art.18 din Legea nr.47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Potrivit dispozitivului Hotărârii nr.1 din 7 martie 2012 pronunțate de Secțiunile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a dispus sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989. Din analiza considerentelor hotărârii, rezultă că aspectele de neconstituționalitate vizează dispozițiile art.1 lit.g) din lege, dispoziții care au următorul conținut:

- Art.1 lit.g): *"În sensul prezentei legi, au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist, încălcând prin atribuțiile*

de serviciu pe care le-au exercitat, așa cum rezultă din Nomenclatorul de funcții al partidului comunist, drepturile omului, Constituția din 1965 sau legile în vigoare la acea dată sau convențiile și tratatele internaționale semnate și ratificate de România în acea perioadă, în special Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 septembrie 1948 și ratificată de România, și a Convenției Organizației Națiunilor Unite asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității, adoptată la 26 noiembrie 1968 și ratificată de România prin Decretul nr. 547 din 29 iulie 1969, publicat în Buletinul Oficial nr. 83 din 30 iulie 1969, în care persecuțiile pe motive politice sunt integrate în noțiunea de crime împotriva umanității:[...]

g) persoana care a exercitat funcția de președinte sau președinte al unei secții a Tribunalului Suprem, de procuror, procuror general sau procuror general adjunct în cadrul unităților de procuratură, precum și persoana care a îndeplinit funcția de secretar de partid în oricare dintre instanțele judecătorești.”

În motivarea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate dispozițiile constituționale cuprinse în art.15 alin.(2) referitor la principiul neretroactivității legii, art.16 alin.(3) privind accesul la funcțiile și demnitățile publice, art.23 alin.(11) care consacră prezumția de nevinovăție și în art.53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Înainte de a proceda la analiza criticilor de neconstituționalitate, Curtea constată că sesizarea formulată îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) din Constituție sub aspectul titularului dreptului de sesizare, și anume Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Examinând sesizarea de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

I. La data de 19 mai 2010, Parlamentul României a adoptat Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice

pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989. În temeiul art.146 lit.a) din Constituție, legea a fost supusă controlului de constituționalitate, prin Decizia nr. 820 din 7 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 23 iunie 2010, Curtea Constituțională constatând că legea criticată este neconstituțională.

Argumentele de neconstituționalitate reținute prin decizie au fost următoarele:

a. "În concepția legii criticate răspunderea juridică și sancționarea se întemeiază pe deținerea unei demnități sau funcții în structurile și aparatul represiv al fostului regim totalitar comunist. Răspunderea juridică, indiferent de natura ei, este o răspundere preponderent individuală și există numai întemeiată pe fapte juridice și acte juridice săvârșite de o persoană, iar nu pe prezumții."

b. "Legea lustrației este excesivă în raport cu scopul legitim urmărit, deoarece nu permite individualizarea măsurii. Această lege instituie o prezumție de vinovăție și o adevărată sancțiune colectivă, bazată pe o formă de răspundere colectivă și pe o culpabilizare generică, globală, făcută pe criterii politice, ceea ce contravine principiilor statului de drept, ale ordinii de drept și prezumției de nevinovăție instituită prin art. 23 alin. (11) din Constituție. Chiar dacă legea criticată permite apelarea la justiție pentru justificarea interzicerii dreptului de a candida și de a fi ales în funcții și demnități, aceasta nu reglementează un mecanism adecvat în scopul stabilirii desfășurării unor activități concrete îndreptate împotriva drepturilor și libertăților fundamentale. Cu alte cuvinte, legea nu oferă garanții adecvate de control judiciar asupra aplicării măsurilor restrictive."

c. "Lustrația este permisă doar cu privire la acele persoane care au luat parte efectiv, împreună cu organizații ale statului, la grave încălcări ale drepturilor și libertăților omului."

d. "Art. 2 din legea supusă controlului de constituționalitate prevede una dintre principalele sancțiuni colective care vizează dreptul de a candida și dreptul de a fi ales în funcțiile de demnitate publică enumerate al persoanelor care au aparținut anumitor structuri politice și ideologice. Dispozițiile acestui articol de lege contravin prevederilor constituționale ale art. 37 și 38 prin care se consacră dreptul de a fi ales, cu interdicțiile expres și limitativ menționate. Este evident că dispozițiile art. 2 din Legea lustrației excedează cadrului constituțional, prevăzând o nouă interdicție dreptului de acces în funcțiile publice, care nu respectă art. 53 din Constituție referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți."

e. "Legea lustrației aduce atingere principiului neretroactivității legii consacrat în art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *"Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile"*. Legea se aplică pentru fapte și acțiuni săvârșite după intrarea ei în vigoare. De aceea, nu se poate pretinde ca, respectând legile în vigoare și acționând în spiritul lor, cetățenii să aibă în vedere eventuale reglementări viitoare."

f. "Legea lustrației a fost adoptată după 21 de ani de la căderea comunismului. De aceea, caracterul tardiv al legii, fără a avea în sine un rol decisiv, este considerat de Curte ca fiind relevant pentru disproporționalitatea măsurilor restrictive, chiar dacă prin acestea s-a urmărit un scop legitim. Proportionalitatea măsurii față de scopul urmărit trebuie privită, în fiecare caz, prin prisma evaluării situației politice a țării, precum și a altor circumstanțe."

II. Ca urmare a pronunțării deciziei Curții Constituționale, Senatul României, în calitate de primă Cameră sesizată, în ședința din 26 aprilie 2011, a reexaminat legea lustrației și a respins-o. Proiectul de lege a fost înaintat Camerei Deputaților pentru a se pronunța în calitate de Cameră decizională.

Camera Deputaților a reluat în dezbateri legea lustrației, adoptând la data de 28 februarie 2012 o reglementare cu un conținut juridic diferit.

III. Potrivit dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, deciziile pronunțate de Curtea Constituțională sunt **general obligatorii și au putere numai pentru viitor**, având aceleași efecte pentru **toate autoritățile publice și toate subiectele individuale de drept**.

Decizia prin care Curtea Constituțională, în exercitarea controlului abstract, *a priori*, **admite** sesizarea de neconstituționalitate **este obligatorie și produce efecte erga omnes**.

Mai mult, în acord cu jurisprudența sa, spre exemplu, Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 17 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.16 din 26 ianuarie 1995, sau Decizia nr.414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010, puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Soluția este aceeași și pentru efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

Așa fiind, Curtea constată că, parcurgând procedura de reexaminare și adoptând legea în forma care face obiectul controlului de constituționalitate în prezenta cauză, **Parlamentul nu a respectat prevederile constituționale cuprinse în art.147 alin.(2) referitoare la efectele deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională** în cadrul controlului de constituționalitate *a priori*, care prevăd obligația Parlamentului de a reexamina **dispozițiile din lege** constatate ca fiind neconstituționale.

Prin Decizia Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010 a fost constatată neconstituționalitatea legii în ansamblul său, **iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia**, ipoteză în care ar fi fost incidente prevederile art.147 alin.(2) din Constituție, potrivit căroră, *"În cazurile de*

neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”.

În situația determinată de constatarea neconstituționalității legii în ansamblul său, Curtea reține că pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări. Or, în condițiile în care Senatul și Camera Deputaților au procedat la reexaminarea Legii lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 și au adoptat legea, chiar într-o formă modificată, cele două Camere ale Parlamentului nu au respectat dispozițiile constituționale referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale.

Pe de altă parte, în condițiile în care prevederile art.61 alin.(1) din Constituție stabilesc că *”Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”*, competența de legiferare a acestuia cu privire la un anumit domeniu nu poate fi limitată dacă legea astfel adoptată respectă exigențele Legii fundamentale.

Prin urmare, opțiunea legiuitorului de a legifera în materia în care Curtea Constituțională a admis o sesizare de neconstituționalitate cu privire la o lege în ansamblul său, în măsura în care condițiile privind oportunitatea reglementării acestui domeniu încă se mențin, impune elaborarea unui nou proiect de lege sau a unei noi propuneri legislative, după caz, care trebuie să parcurgă toate fazele procesului legislativ prevăzut de Constituție și de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea și constată că Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 este neconstituțională.

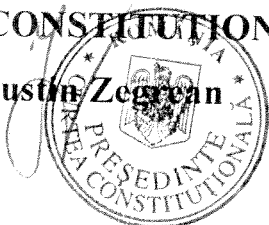
Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterile au avut loc la data de 28 martie 2012 și la acestea au participat: Augustin Zegrean, președinte, Aspazia Cojocaru, Acsinte Gaspar, Petre Lăzăroiu, Mircea Ștefan Minea, Ion Predescu, Puskás Valentin Zoltán, Tudorel Toader, judecători.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Augustin Zegrean

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Mihaela Senia Costinescu